

BUDAPES var DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
Novisad. Postatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.
I. e. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőnycim: „Délbácska“

Novisad, 1928. december 20
CSÜTÖRTÖK

Előfizetési ára: egy óra 40 din., három óra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Az igazi takarékoság

Minden politikusunk, akár felelős, akár felelőtlen állásban van az illető, nem győzi eléggé hangsúlyozni, hogy a legfontosabb dolog a takarékoság. A jámbor adófizető polgár ilyenkor mindig kesernyés mosolyal adózik a szavazatával megválasztott honatya nyilatkozatának, mivel ez a takarékoság elsősorban mégis csak őt érinti. Az adófizető ugyanis az, aki a maga dinárjaival szintén hozzájárul ahhoz, hogy a pénzügyminisztérium az év folyamán tizenkétmilliárdon felüli összeget fizessen ki. Tekintve, hogy Jugoszláviának körülbelül annyí millió lakosa van, amennyi milliárd az államháztartás kiadása, könnyen kiszámítható, hogy évenként és fejenként ezer dinár adót kell fizetni közvetve, vagy közvetlenül. Ez pedig sok, nagyon sok. Különösen az hat kiábrándítólag, hogy az állam a jövő évben 340 millió dinárral fog többet kiadni, mint az idén, jövőre tehát ismét többet kell fizetnünk, ahelyett, hogy kevesebbet fizetnénk. Miután a jövő évi költségvetésbe 274 millió dinár jóvátételi összeg is be fog folyni, a kiadások a tavalyihoz viszonyítva hatszáz millió dinárral emelkednek.

Az állami gazdaság tehát minden évben többbe kerül a polgárságnak, különösen az állami igazgatás az, amelynek kiadásai állandóan emelkednek, nem is szólva arról a megszokott tényről, hogy a hadsereg kiadásai minden évben emelkednek. A parlamentnek bemutatott költségvetés technikailag ugyan egyensúlyban van, a kiadási tételek nem haladják meg a bevételt, kérdés azonban, hogy a gyakorlatban meg lehet majd valósítani azt, amit a pénzügyminisztériumban olyan szépen és pontosan kiszámítottak. Jövőre lép ugyanis életbe az új adótörvény és ezért bizonytalan, hogy folynak be az adók.

Közgazdasági körökben meglehetősen pesszimistikusan néznek az elkövetkezendő év elé, amely sokkal rosszabbnak ígérkezik a múlt évinél. Hozzájárul ehhez az is, hogy a költségvetésben a közlekedésügyi minisztérium bevételét 330 millióval emelték az idejéhez viszonyítva. Miután nem valószínű, hogy a vasutak nagyobb forgalmat fognak lebonyolítani, attól tartanak, hogy a minisztérium a tarifa emelése révén akarja bevételeit növelni. Ez a körülmény érthetően idegesíti egész közgazdasági életünket, aminek hatása nem is maradhat el. Az új költségvetés tehát semmiféle javulást nem jósol közgazdasági és így egész életünknek. Másfél évvel ezelőtt a nagy takarítás és takarékoság jelszavával jött a kormány, és mindebből azonban nem valósított meg ugyyszólván semmit sem. A nagy takarításról sokat lehetne beszélni, a takarékoságról pedig inkább ne beszéljünk semmit sem. A jövő 1929. év sem fog e tekintetben semmi újabbat hozni, legalább a költségvetés után ítélve nem remélhetünk semmit sem. Az ország lakossága pedig már szeretné egyszer érezni ennek a hirdett takarékoságnak az előnyeit, de úgy, hogy ne az adó részére takarékoskodjon, hanem a maga részére. Ez lenne az adófizető szemében az igazi takarékoság.

Változatlanul kritikus a kormány helyzete

Ellenőrizhetetlen hírek Marinkovics Voja külügyminiszter lemondásáról — A kormány semmi körülmények között sem teljesítheti Davidovicsék követeléseit

Beogradból jelentik: A politikai élet jelenleg a várakozás jegyében telik. Néhány napon belül minden körülmények között fontos változások következnek be és egészen bizonyosra vehető, hogy Korosec Antun dr. kormánya lemond. A kormány lemondása után Davidovics érintkezést fog keresni a zagrebi ellenzékkel, míg a radikálisok, muzulmánok és a szlovén néppártiak arra fognak törekedni, hogy a hármas koalíció megalakításával biztosítsák uralmuk fennmaradását. A pesszimisták azonban azt hiszik, hogy az új kormány megalakulása nem történik meg olyan gyorsan, amint azt a hármas koalíció hívei szeretnék, mert a demokrata párt és a parasztdemokrata koalíció kőzeledése esetleg egészen más irányt adhat a válság megoldásának.

A kormány sorsa mindenesetre a demokrata pártkör szombati ülésén dől el, amikor is a demokrata képviselők határoznak további magatartásukról. Davidovics Ljuba határozottan a mai kormány fennmaradása ellen foglalt állást, miután véleménye szerint sem törvényhozói sem politikai programját nem tudja megvalósítani. Davidovics a négyes koalíció kormányát okolja a belpolitikai helyzet kieleződése miatt, de ezenkívül súlyosan elítéli katonai személyeknek a közigazgatásba való bevonását is, mivel ez nem egyeztethető össze a demokratikus rezsimmel. A sajtótörvény és az államvédelmi törvény megszigorítását reakciónak tekinti, az önkormányzatról szóló törvény megváltoztatását és a tartományi közgyűlések feloszlását pedig, az önkormányzati elv teljes semmibevevésének minősíti, amelyet pedig nagy tiszteletben kellene tartani, mivel ezen nyugszik az alkotmány és a mai pártok politikája.

Davidovics Ljuba éppen ezért határozottan amellett van, hogy a demokrata párt lépjen ki a mai kormányból. Azok, akik azt hiszik, hogy a demokrata párt kettészakad tévednek, mert a párt mint a Délbácska már megirta feltétlenül megőrzi az egységet.

A radikális párt Vukicsevics csoportja ugyan bizik abban, hogy Davidovics bizonyos engedmények ellenében ismét hajlandó lesz pártjával megmaradni a kormányban, ami azonban kizártnak tekinthető, miután mint a demokrata párt egy vezető tagja kijelentette, Davidovics becsületkérdésnek tartja, hogy teljesítse azt a programot, amelynek alapján őt és pártjának képviselőit megválasztották.

A kormány és a parasztdemokrata koalíció.

A kormány köreiből ismét nagy érdeklődéssel kísérik a parasztdemokrata koalíció agitációját. Erre vonatkozólag egy előkelő radikális politikus a következő nyilatkozatot tette:

A parasztdemokrata koalíció képviselői újabban nem támadják a kormányt, mert azt várják, hogy a mai helyzet Beogradban felborul és akkor majd jobban tudják terveiket megvalósítani. Az egészen valószínű, hogy a régi követeléseiket nem adják fel, hanem méginkább ragaszkodnak hozzájuk. A parasztdemokrata koalíció már a nyáron a korona intervencióját követelte és ugyanezt követeli ma is. Ez a kérdés azonban alkotmányos és parlamentáris szempontból elsőrangú fontosságú. Az uralkodó nálunk alkotmányos tényező, aki a nemzetgyűléssel együtt működik. A nemzetgyűlés a nép akaratának hű tükré, mert a nép képviselőiből alakult. Ha a nép képviselői megegyeznek és kormányt alakítanak, akkor ez az uralkodó és a parlament végrehajtó szerve. A párt vezérek egymásközt csak tárgyalhatnak és ha többségük van, akkor bizza a kormányzást rájuk az uralkodó. A zagrebi pártvezérek csakis így működhetnek. Hogyha ezek utáni s a korona intervencióját követelik, nem jó uton járnak.

Hírek a kormány közeli lemondásáról.

Beogradban tegnap az ünnep miatt több-kevesbé szünetelt az adminisztrációs politikai tevékenység, de azért szinte meglepően szokatlan élénkség uralkodott a politikai életben. Korosec dr. miniszterelnök meg sem jelent a miniszterelnökségen, olyan zéki, sőt kormánykörökben mégis olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány lemondása néhány órán belül megtörténik. A hír természetesen nem bizonyult valósnak, sőt ugylátszik nemis volt komolyabb alapja, mégis változatlanul tartja magát az a hír, hogy a kormány lemondása a mai nap során megtörténik.

Ezzel a híreszteléssel szemben a kormányhoz közelálló egyik radikális politikus munkatársunknak kijelentette, hogy a kormány lemondása helyett egészen más természetű változás állhat be, még pedig az, hogy a demokraták kiválása után a kormány nem mond le, hanem egyszerűen tudomásul veszi a demokrata miniszterek távozását és a megüresedő miniszteri tárcákat új emberekkel tölti be.

A radikálisok értekezlete.

A radikálisok tegnap délelőtt megbeszélést tartottak, amelyen Davidovics Ljubának a földművesek tehermentesítéséről szóló törvényjavaslatát tárgyalták. Miután azonban a költségvetésben a javaslat beiktatása nagy nehézségekkel járna, valószínű, hogy nem javasolják elfogadásra a törvénytervezetet.

Miért teljesíthetetlenek Davidovics követelése

Politikai beszélgetések során szóba került az az eshetőség is, hogy a kormány teljesítse Davidovics követeléseit és a válságot

ily módon szüntesse meg. Azok a radikális képviselők, akik az egyes parlamenti bizottságokban működnek, kijelentették, hogy ez a megoldás lehetetlennek látszik, mert az ország nincs abban az anyagi helyzetben, hogy a Davidovics által előterjesztett reformokat végrehajtsa. Davidovics előterjesztései során többek között azt követeli, vizsgálják meg, hogy 1918 óta milyen uton-módon szereztek vagyonukat a politikusok. A kormánypartiradikálisok ebben az indítványban alkalmat látnak a demagógiára és az indítványt ebből a szempontból is keresztülvihetetlennek tartják.

A demokraták ezzel szemben hangoztatják, hogy éppen Korosecék voltak azok, akik a korrupció ellen népgyűléseket rendeztek és most többek között a korrupció le-töréséről szóló törvényjavaslatot is szükség-telennek tartják.

Ellenőrizhetetlen hírek a kül- ügyminiszter lemondásáról.

Marinkovics Voja külügyminiszter tegnap délután 6 és 7 óra között kihallgatáson jelent meg a királyi udvarban. Távozóban a kihallgatásról a külügyminiszter nem volt hajlandó nyilatkozni az újságírók előtt, csupán annyit mondott, hogy tárcájába vágó ügyekről számolt be Őfelségének.

A késő esti órákban az a hír terjedt el Beogradban, hogy

**Marinkovics külügyminiszter be-
nyújtotta lemondását.**

A hír valódiságáról a késő éjszakai órákig nem sikerült meggyőződést szerezni és így fentartással kell fogadni.

Népszövetségi körökben a Bolivia és Paraguay között kitört konfliktus békés elintézését várják

Kedvező eredményt ígér Briand békéltető akciója

Párisból jelentik: Briand francia külügyminiszter tegnap folytatta tanácskozásait, a Bolivia és Paraguay közötti konfliktus békés elsímitására. Minthogy Argentína és a pánamerikai konferencia is felajánlotta a közvetítést, e pillanatban úgy látszik, nincs már szó a népszövetségi ülés rendkívüli összehívásáról, kivéve, ha újabb előre nem látott események következnek be.

A Párisban tegnap folytatott megbeszélések során Bolivia és Paraguay követe ismételt hangoztatta Briand előtt kormányának békés szándékát. Briand külügyminiszter Brazília nagykövétét is fogadta. A délamerikai államok valamennyi követe megelégedését fejezte ki Briand nyilatkozatai felett és kijelentették, hogy biznak a vitás ügy

mielőbbi békés megoldásában.

Valószínű, hogy Briand külügyminiszter a latin amerikai államok képviselőit is fogadja. A népszövetségi tanács megfontolás tárgyává teszi, hogy ilyen körülmények között békéltető eszközöket ajánljon-e a feleknek és egyelőre csak arra szorítkozik, hogy emlékeztetőkbe idézze azokat a kötelezettségeket, amelyek a Népszövetséghez való tartozásukból háramlanak rájuk.

Londoni távirat szerint az ottani bolíviai követ az éjszaka folyamán azt a kijelentést tette, hogy Bolívia elfogadja a washingtoni pánamerikai konferencia békéltető közvetítését. Bolívia mielőtt erre az elhatározásra jutott, megkérdezte a chilei kormány véleményét is.

Hodzsa csehszlovák közoktatási miniszter pénzzel támogatta a bolgár agráriusokat

Prágából jelentik: A bolgár parlamentben a múlt hónap végén súlyos konfliktus támadt a kormány és az agráriusok között. Liapesev miniszterelnök azzal vádolta az agráriusokat, hogy külföldi kormányoktól nagy anyagi támogatást kapnak és kijelentette, hogy a kormány birtokában van a támogatók pontos jegyzékének. Muravjev agrárpárti képviselő azt felelte, hogy az összegeket külföldi jóbarátok adták kölcsön és miniszterek is vannak köztük. Erre a miniszterelnök azzal replikázott, hogy külföldi miniszterek számára is megengedhetetlen dolog, hogy pénzüsségeket adjanak

külföldi politikai pártok agitációs céljaira.

A szofiai kormánylapok részleteket szereztek be az incidenssel kapcsolatban és ezekből kiderült, hogy Hodzsa csehszlovák közoktatási miniszter, a bolgár agrárpárt egész vagyonát a saját nevére iratta át. Formailag a vagyon egy Seda Ferenc nevű pozsonyi csehszlovák állampolgár néven szerepel, aki Hodzsa miniszter bizalmasa.

A csehszlovákiai ellenzéki lapok hosszú cikkekben lepezik le az ügyet és megengedhetetlennek mondják, hogy egy külföldi miniszter beavatkozzék a bolgár agrárpárt pénzügyeibe.

Az angol sajtó a szovjet kezét látja az afganisztáni események hátterében

Londonból jelentik: Az angol sajtó komoly hangon kommentálja az afganisztáni eseményeket, amelyek mögött Moszkva kezét sejtí. A Times vezércikkében kiemeli, hogy a szovjetlapok szerint, a kabuli események nem maradhatnak közömbösek a szovjet kormányra nézve. Ez a hang — mondja a Times — világosan mutatja azokat a veszélyeket, amelyek a jelenlegi zavargások

továbbterjedésével előállhatnak. A lap ezután Anglia barátságos érzelmeit fejezi ki az afgán király és reformtörekvései iránt.

Kabulból egyébként a tegnapi nap során távirat érkezett Londonba. A jelentés szerint a kabuli angol követtség tagjait semmi veszély nem fenyegeti. Egy másik híradás szerint, még mindig tartanak a harcok a lázadók és a kormány csapatok között.

Bakovics festőművész képkiállítása

Tegnap délelőtt nyitották meg a „Matica Szrpszka” disztermében Bakovics Stjepannak a fiatal és nagytehetségű spliti festőművésznek, az ottani tehnikai középiskola tanárának, kiállítását. A kiállítás alkalmat nyújt Noviszád közönségének, valódi művészet tanulmányozására. A képek száma és értéke igazolja, hogy nemcsak nagy tehetség rejlik Bakovics Stjepanban, hanem nagy munkaszeretet és energia is.

Mielőtt rátérnénk a kiállított képek kritikájára, szükségesnek tartjuk Bakovics életrajzát ismertetni. Tizenkilencedik életéig a szó szoros értelmében egyszerű földműves volt és miután otthon Dalmáciában nem tudott megélni, 1914-ben kivándorolt Ausztráliába. A világháború kitörése Sidneyben érte és mivel osztrák állampolgár volt, ott internálták. A táborban rajzolással töltötte idejét, rajzai feltűntek több ottani művésznek, akik kiszabadították az internáló táborból és beiratták az ipariskolába. Itt jó tanárok kezeibe került, úgy, hogy szépen haladt. A háború befejezése után visszatért Splitbe és csakhamar kiállítást is rendezett képeiből. Ezzel egyszerre ismertté lett és a tehnikai középiskola igazgatójának, Toncsics mérnöknek a segítségével Prágába utazott a művészeti akadémiára. Itt kiváló professzorok utmutatásai alapján tökéletes művésszé fejlődött Bakovics.

Prágából visszatérve több kiállítást rendezett Dalmácia nagyobb városaiban, tavaly pedig Beogradban állította ki képeit. Beogradi kiállítását Pavle herceg is megtekintette és egy képet Őfelsége, két képet pedig a maga képtára részére vásárolt meg.

A kiállítási teremben az ember nem is akarja elhinni, hogy mindaz, amit lát, egy művész alkotása. Nem lehet megállapítani, hogy miben jobb Bakovics, a portré festésben, az etnografiai képekben, vagy tájképfestészetben. Portréi tökéletesek, mert nemcsak az arcot, hanem a lelket is vászonra viszi. Ki kell emelni, hogy portréit nem materialista okokból festette, hanem, hogy művészi hajlamát kielégítse és egyúttal megörökítse honfitársainak karakterét. Különösen a szemek megfestésében, amelyek a jellem leghűbb kifejezői, nagy mester Bakovics. Portréi közül ki kell emelni: Frajer moje, A cseh színész, „Moja Sestra” címűeket, amelyekben igen nagy hasonlóságot mutat Rembrandhoz.

Etnografiai képei ép olyan jók, mint portréi. Ezekben megörökítette a dalmáciai, tenger melléki és zagorjei népviseleteket. „Harambasa”, „Devojka iz Ravnik Kotara”, „Sinjanka”, stb. képei különösen kitűnnek ezek közül. A spliti etnografiai muzeum huszat, a beogradi muzeum pedig szintén néhány képet vásárolt meg Bakovicstól. Feltűnőek Bakovics adriai tájképei is, amelyek telve vannak napfényvel és élettel. Mindez biztató jelenség, hogy Bakovics a legnagyobb művészek közé fog emelkedni.

A kiállítás e hó 31-ig marad nyitva.

Reméljük, hogy Noviszád közönsége látogatni fogja a kiállítást, mivel ehhez hasonló művészetben ritkán van része.

Tizenhat képviselő és kilenc szenátor képviseli Románia magyarságát a törvényhozásban

Kolozsvárról jelentik: A különböző érdekképviselések csak most fogják megválasztani szenátorait úgy, hogy csak a hét végére várható a szenátus teljes kialakulása.

A magyar politikai csoport valószínűleg tizenhat képviselőből és kilenc szenátorból fog állani.

Marconi újabb szenzációs felfedezése a rádió terén

Londonból jelentik: Marconi mintegy félszáz éve sikeres kísérleteket folytat Anglia és Kanada között, az úgynevezett sugár rendszerű drótnélküli átvitel továbbfejlesztésére. Egy és ugyanazon hullámon sikerült egyidejűleg mindkét irányban 2-3 drótnélküli táviratot és egy-egy beszélgetést lebonnyolítani.

A készülék már olyan tökéletes, hogy Angliában a Kanadából leadott tánczenét hallgatják és ugyanakkor a készülék két nagysebességű Morse-gép táviratait veszi fel. A készülék az eddiginél jobban függetleníti a légköri zavarokat és teljesítő-képessége háromszor akkora, mint az eddigi készüléké.

Mária királyné pártfogása révén eszközölte ki fia megkegyelmezését Carlier kapitány édesanyja

Amikor a királyi pár Párisban tartózkodott, Carlier kapitány édesanyja kihallgatáson jelent meg a királynénál. A kapitány tegnap automobilon Franciaországba utazott.

A napokban a Délbácska is megírta, hogy Alekszandar király Carlier Raymond francia vezérkari kapitánynak, akit a beográdi bíróság 1924 januárjában 20 esztendei fegyházra ítélt, elfengedte hátralévő büntetésének kitöltését. A husz esztendőből csak öt esztendőt töltött Carlier kapitány a pozsareváci fegyházban, ahonnan most a királyi kegyelmi aktusa folytán kiszabadult.

Carlier először Beográdba utazott, ahol azonnal felkereste Topalovics Zsivko dr. védőügyvédjét, akivel részletesen megbeszélte jövőbeli terveit. Ez alkalommal az újságírókat is fogadta a kapitány, akiknek eddig egyáltalában nem nyilatkozott, mert — ugymond — amugyis tulsokat szerepelt a lapokban. Most csak pihenni akar és nyugalomra vágyik.

Carlier kapitány megkegyelmezésének előzményeiről rendkívül érdekes részletek derülnek ki. Topalovics Zsivko dr. ügyvéd elmondotta, hogy

Carlier kapitány édesanyja Mária királyné pártfogása révén eszközölte ki fia megkegyelmezését.

Az uriaszony öt évig küzdött fia szabadlábrahelyezése érdekében s fáradsága nem bizonyult hiábavalónak.

Amikor Alekszandar király és Mária királyné legutóbb Párisban tartózkodott, Carlier édesanyja

kihallgatáson jelent meg a királynénál s térdenállva könyörgött kegyelmet fiáért.

Mária királynét rendkívül meghatotta az uriaszony kérelme, aki elmondotta, hogy meggyőződése szerint fia ártatlanul szenved a börtönben. Ártatlanságát az a körülmény bizonyítja, hogy a beográdi semmitűszék annakidején megsemmisítette a törvényszék ítéletét s az újrafelvételi tárgyaláson csak egy szavazaton mult, hogy a fiát elítélték.

A királyné révén Alekszandar király is tudomást szerzett az uriaszony kihallgatásáról a Beográdba való visszatérése után azonnal intézkedett, hogy az igazságügy-miniszter részletes jelentést tegyen az ügyről.

Vujicsics Milorad igazságügyminiszter, aki időközben a legjobb információkat kapta Carlier viselkedéséről a pozsareváci fegyházban, a maga részéről is kegyelemre ajánlotta a kapitányt a királynak. A király ezek után elhatározta, hogy a kapitánynak elengedi hátralévő büntetésének kitöltését s az igazságügyminiszter ennek alapján elrendelte a kapitány azonnali szabadlábrahelyezését.

Carlier kapitány a következőket mondotta jövőbeli terveiről:

— Első teendőm — mondotta — hogy meglátogassam Dijonban élő édesanyámat, aki öt esztendeig éhezett s szegényes nyugdíjából összekuporgatta a szükséges pénzt, hogy megkönnyítse fogságomat. Mindez azonban semmi azokhoz a szenvedésekhez képest, amelyben édesanyám és nővérem öt esztendő folyamán részesült. Mi férfiak nem is tudjuk, mit jelent egy anya szenvedése, akinek fia ártatlanul sanyalódik a fogságban. Amikor utoljára láttam, még fiatal aszszony volt, most pedig ősz hajju, megtört öregasszony.

— Terveim — folytatta a kapitány — nincsenek,

mert az elítéltetésem folytán elvesztettem tiszti rangomat s így aligha lehet reményem, hogy ismét katonai szolgálatot teljesíthetek.

Carlier kapitány tegnap védőügyvédje kocsiában meglátogatta az igazságügyminisztert, akinek köszönetet mondott fáradozásáért, majd a francia és svájci követet ahol mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták. A kapitány tegnap este automobilon Franciaországba utazott. Édesanyja látogatása után egy francia fürdőhelyre utazik, ahol kipiheni az ötévi raboskodás fáradságait.

ÖLJÖN
dicszót, jó paprikát pedig
UNICA paprikaüzletben. Futoski p. 37. kaphat
Nagyban és kicsinyben! Olcsó árak!

Csak
EGYSZER
próbálja meg
A
SOA
CRÉMET

Grandi olasz államtitkár Törökországban

Angorából jelentik: Grandi olasz államtitkár, aki felesége társaságában tegnapelőtt ideérkezett, tegnap meglátogatta Izmed pasa miniszterelnököt. Este a külügyminisztérium adott vacsorát az olasz államférfi tiszteletére. A vacsorán jelen voltak az összes miniszterek, a miniszterelnökkel az élükön, valamint a parlament: külügyi bizottságának tagjai, az olasz követség tisztviselői és a török külügyminisztérium több magasrangú hivatalnokai.

Magyarpárti népgyűlés Temerinben

Az Országos Magyar Párt vezetősége vasárnap délelőtt 11 órára a moziterembe nagy népgyűlést hív egybe. Erre a gyűlésre eljön dr. Sántha György, az országos párt elnöke, dr. Strelitzky Dénes és dr. Nagy Ödön országgyűlési képviselők, dr. Deák Leó tartománygyűlési képviselő, a noviszádi Magyar Párt vezetősége: dr. Brezovszky Nándor pártelnök, Aksz Izor alelnök, dr. Wagner Károly titkár és még mások. Kialátásba helyezte a gyűlésen való részvételét dr. Várady Imre országgyűlési képviselő, a bánáti Magyar Párt elnöke. Az Országos Magyar Párt kitűnő vezetőinek megjelenése: biztosítani fogja a népgyűlés sikerét és a temerini Magyar Párt megerősödését. A gyűlést Stuchlik Lajos, a helyi pártszervezet elnöke nyitja meg, aki előterjeszti a gyűlés részletes programját. Az országgyűlési képviselők ismertetni fogják a szkupstina eddigi működését s mindazokat a sérelmeket, amelyek eddig a magyarságot érték, különösen a mostani népoktatási törvényjavaslat által. Az agrárreform sérelmes intézkedéseit is szóvá teszik s felhívják a magyarságot, hogy a Magyar Párt keretein belül tömör egységben foglaljon állást mind azok ellen a sérelmek ellen, melyek a kenyeretelenség, munkaalkalmatlanság legfőbb okozói.

Több balesetet okozott a sűrű köd Angliában

Londonból jelentik: Tegnap dél óta sűrű köd ereszkedett Anglia jó részére, amelyet London felett a füst még erősít. Hét-százötven lábra becsülik London felett a ködréteg vastagságát, amely a mostani szélcsendes időben mozdulatlan maradt.

Londonban és a vidéken számos közlekedési baleset történt. Egy autóbussz az árokba fordult, de az utasoknak komolyabb bajuk nem történt. London mellett egy a hangárja előtt leszállani készülő bombavető repülőgép összeütközött egy automobillal, az autó utasai közül ketten megsebesültek. Egyébként az egész országban késéssel közlekednek a vonatok, a legtöbb légi járatot ideiglenesen beszüntették és Southamptonból több nagy hajó elhalasztotta indulását. A vasutvonalakon a jelzőkészülékek helyett jelzőpatronokat használnak.

Karácsonyra a legjobb ajándék egy doboz RUFF BONBON

Marconi legújabb találmánya után

Lapunk más helyén számolunk be Marconi legújabb találmányáról, amely lehetővé teszi, hogy egyazon hullámhosszon egyszerre több beszélgetést is folytathassunk. Fenti képünk használat közben ábrázolja a találmányt a népszövetség tanácsának keretén belül. Szükségtelenné válik az új népszövetségi palota felépítése, mert a tanács tag

jai lakásuk karosszékében ülve mondhatják el világmegváltó szónoklataikat, Chamberlain pipaszónál, Briand virágai öntözése közben, Stresemann karlsbadi kuráját véggezve, Mussolini pedig jobbkarjával a fasistákat dirigálva, mondhatja mikrofonba beszédét és hallgathatja az Európa másik széléről elhangzó általános helyeslést.

Paraguay újabb táviratot intézett a Népszövetséghez

Genfből jelentik: Tegnap este Paraguay külügyminiszterétől újabb távirat érkezett a Népszövetség főtávközléséhez. Paraguay külügyi kormánya a táviratban beismeri, hogy fegyverbe szölitotta a 18-29-es korosztályokat. Ezt az intézkedést azonban teljes mértékben indokolják a bolíviai csapatok betörései és támadásai a paraguayi katonai állások ellen. A mozgósítás ennél fogva védekező természetű.

A távirat röviden ismerteti azokat az összeütközéseket, amelyek során Paraguay részéről egy tiszt és több katona elesett, majd rámutat a bolíviai csapatösszevonások-

ra és szövéteszi azokat a nagyarányú hadianyagvásárlásokat, amelyek meghaladják Bolívia pénzügyi teljesítőkéességét. A vásárlásokat más célokra szánt kölcsönökből fedezik és csakis Paraguay ellen irányulhatnak.

Bolívia — mondja tovább a távirat — nem rendelte el a mozgósítást, hanem titokban hajtotta végre. Ez már önmagában véve is gyanús. A távirat végül hangoztatja, hogy Paraguay semmiféle zavaros cselekedetre nem ragadtatja magát és intézkedéseiben legitim védekezési jogának biztosítására fog törekedni.

Trumbics Ante Párisban kétórás beszélgetést folytatott Benessel a jugoszláv belpolitikai helyzetről

A beográdi angol követ elragadtatással nyilatkozott a horvát kulturáról

Zagrebból jelentik: Trumbics Ante háromhetes angolországi és franciaországi útjáról tegnap Zagrebba érkezett. Ujságírók előtt tett nyilatkozatában elmondotta, hogy Párisban kétórás beszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel, a délkeleteurópai problémáról.

A beszélgetés során természetesen a szerb-horvát kérdés is szóba került és a csehszlovák külügyminiszter a probléma legkisebb részletei iránt is rendkívüli érdek-

lődést tanusított. Különösen a parasztdemokrata koalíció munkája és jövőbeli tervei iránt érdeklődött. Trumbics mindenről részletesen informálta a csehszlovák kormányfőt és sok olyan dolgot mondott el neki, amit eddig Benes Marinkovics Voja külügyminisztertől nem hallott.

Zagrebban egyébként ünnepélyes külsőségek között tegnap nyílt meg az angol képiállítás. A kiállítás címe: „Három hét angol kultúra”. A kiállításon megjelent An-

glia beográdi követe is, akit Predavec üdvözölt. Válaszában az angol követ kijelentette, hogy kalapot emel a horvát kultúra előtt, amelyről sohasem hitte volna, hogy ilyen magas nívón áll. Az ünnepélyes megnyitó után lakoma volt az Esplanade szálójában. A lakoma során az angol követ Zagreb város boldogulására üritette poharát.

Amikor a választási elnök „bezárja a boltot” és elmegy mulatni

Bukarestből jelentik: A szenatori választások során az egyik bukaresti kerületben Radulescu bíró liberálispartí választási elnök szünetet rendelt el és elhagyta a szavazótermet. Betért egy mulatóba és hasztalan volt minden figyelmeztetés, hogy a szavazást folytatni kell, mert igen sok választó akar leszavazni, a bíró kijelentette, hogy addig mulat, amíg neki jól esik.

A kedélyes választási elnök végül is úgy lerészegedett, hogy lehetetlen volt vele folytatni a szavazást. A bizalmi férfiak telefonon kérték az ilfovi törvényszéket, hogy más bírót küldjenek ki, ami meg is történt és a szavazást hajnali 5 óráig továbbfolytatták.

Nemzetközi bizottság állapítja meg a határmenti ármentesítő munkálatokat

Budapestről jelentik: A felsőház tegnapi ülésén a visszabátyozásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A vita során felszólalt Mayer János földművelésügyi miniszter is, aki kijelentette, hogy a jugoszlávok a Dráva mentén Magyarország megkerdezése nélkül olyan munkálatokat végeztek, amelyek károsan éreztették hatásukat a folyó magyarországi szakaszán. Most a nemzetközi állandó Dunabizottság fogja eldönteni, hogy a folyók mentén milyen munkálatok végezhetők a tulajdonosi partok veszélyeztetése nélkül.

Tizennégy évi fegyházra ítélték egy gyilkos asszonyt Budapesten

Budapestről jelentik: Két esztendővel ezelőtt Boda Mihály éjjeli őr a felesége segítségével megfojtotta a vele egy házában lakó özvegy Molnár Gyuláné hetven éves asszonyt. A gyilkosságot azért követték el, mert az öregasszony nem akarta rájuk iratni a háznak öt megillető részét. A gyilkos éjjeli őr a székesfehérvári ügyészség fogházában felakasztotta magát és így csak feleségét vonhatták felelősségre, akit a székesfehérvári törvényszék gyilkosság büntetere való felbujtás címén életfogytig tartó fegyházra ítélt. A budapesti ítéltábla Molnárné büntetését 14 évi fegyházra szállította le. Tegnap tárgyalta az ügyet a kuria és a tábla ítéletét helybenhagyta.

Az angol király állapota

Londonból jelentik: A király állapotáról kiadott újabb jelentések általában bizakodóak. A tegnapi reggeli lapoknak felsőbb helyről sugalmazott nyilatkozatai összegezve megállapítják, hogy a király állapota kedvezőbb, mint 36 órával ezelőtt volt és hangsúlyozzák, hogy a betegség további lefolyásában a hullámzások elkerülhetetlenek, a minék jelentőségét azonban nem kell túlozni.

HIREK

1928. December 20. Csütörtök.

Római katolikus: *Timót és Maura*. Protestáns: *Teofil*. Görög keleti: (December 7) *Ambrus*. A nap kel reggel 7 óra 19 perckor, nyugszik 4 óra 3 perckor.

Időjárás: (A petrovaradlni katonai meteorológiai állomás jelentése). Boros és mérsékelt hideg idő volt az egész országban, Szerbiában havazott.

Időjárás: Továbbra is mérsékelt hideg idő várható éjjeli gyenge fagygal. Noviszádon csendes idő lesz éjjeli fagygal. A hőmérséklet minimuma -7° , maximuma $+1^{\circ}$ lesz.

— **Egyházi hír.** A szubotocai egyházmegyei hatóság az üresedésben lévő szombori plébániára Hervanek Ödön titeli plébánost nevezte ki.

— **Kitüntetett rendőrtisztviselők.** A Szent Száva rend IV. osztályát a következő rendőrségi tisztviselők kapták: dr. Kodzarszki Nikola vrsaci és dr. Dimitrijevic Tihomir becskerekai rendőrfőkapitányok, az V. osztályt dr. Selig Pál petrovaradlni rendőrigazgató, Rákics Radenko noviszádi főkapitányhelyettes, Jelasics Szamko, Legetics Zsivojin és Martinovics Gyorgye szombori rendőrkapitányok. Polgári aranyérmel pedig Vlasics Adam petrovaradlni rendőrbiztos kapott.

— **Üzemzavar a villanytelepen.** Tegnap délután néhány perccel öt óra előtt felrobbant a villanytelepen a főolajkapcsoló, amiért az áramfejlesztőgépet meg kellett állítani, úgy, hogy az egész városban kialudt a villany. A villanytelepen azonnal működésbe hozták a másik gépet, úgy, hogy tíz perc múlva megszűnt az áramszolgáltatási zavar.

— **Előléptetések.** Királyi ukázzal Vojnovics Branislav dr-t, a szkopljei színház igazgatóját a IV. csoport első kategóriájába, Hrisztics Szevánt, a beogradi opera igazgatóját az I. csoport második kategóriájába léptették elő. Milutinovics Milorad színészt, a zagrebi Nemzeti Színház tagját a beogradi színházhoz helyezték át.

— **Uj görögkeleti plébános Bácskogradistén.** Gyura Sztefanovics volt pacséri plébános nemrégén megválasztották a bácskogradistei ujonnan szervezett II. plébánosi állásra. Sztefanovics a napokban adta át a pacséri plébániát utódjának s Gradistére költözve elfoglalta új állomását. Sztefanovics bácskogradistei születésű.

— **Passio előadás Apatinban.** Az apatini Szociális Misszió Társaság, vasárnap december 23-án a Katolikus Legény Egyesületben nagyszabású Passio játékot rendez, mely iránt Apatinban máris óriási az érdeklődés.

— **Szegény gyermekek felruházása a Katolikus Körben.** A Katolikus Kör női osztálya vasárnap délután három órakor fogja szétosztani a szegénysorsu gyermekek között a ruhákat, cipőket és szeretetadományt, amit összegyűjtöttek. Az ajándékok szétosztása a Katolikus Kör disztermében történik és azon mindenkit szívesen látnak.

— **Segédpüspököt neveztek ki a győri megyéspüspök mellé.** Rómából jelentik: XI. Pius pápa az állandóan gyengélkedő Fetser Antal győri megyéspüspök mellé segédpüspökké nevezte ki Grösz József győri irodavezetőt. Az új segédpüspök 41 esztendő és a bécsi Pazmaneumot végezte.

FOG MAGA MÉG ÉN UTÁNAM SIRNI

ha ruháját nem nálam rendeli meg, mert oly olcsó és jó szövetet, oly facónt sehol sem kap, mint nálam. WEBER KÁROLY, uridivatszabó, Postanska ulica. Nagy raktár angol szövetekben. A kulai szövetgyár lerakata

— **Hittközségi választás Kulán.** December 16-án folyt le Kulán a hitt. képviselők választása gyér érdeklődés mellett. Megválasztották a következőket: Ertelmiségek: Dr. Keller Lőrinc, Szegő József, Schwerer Sándor, póttag Wigchart József. Kereskedők: Jufszik János, Gazda Ferenc, Hahn Ferenc, póttag Treuer György. Nagyszabók: Kanyó Lajos, Nagy Lajos, Urnaer Ferenc id., Blantz Ferenc, Mihály fia, póttag Körmöci János, Kichler József. Kiszabók: Szukola István, Fürstner Márton, Schmidtutz Ádám id., Seidl Emil, póttag Vig Emil, Gantner Antal id. Munkások: Dudás Ferenc, Lendvai Antal, Schmidtutz Gáspár, Nusz Péter, póttagok Kádár Károly, Tenzinger Miklós. Iparosok: Mátéffy Imre, Bencsik Sándor, Emrich András, Klingwart Mátyás, póttagok Hahn János, Kovács, Gyurits Péter.

— **Megszűnt a noviszád-beogradi hajójárat.** December 21-től megszűnik a Beograd és Noviszád közt közlekedő hajójárat. Az utolsó hajó december huszadikán indul Noviszádról Beogradba.

— **Karácsonyi szünidő a középiskolákban.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint azokban az iskolákban, ahol az egyes vallásfelekezethez tartozó tanulók száma meghaladja a kétharmadrészt, a karácsonyi szünidő tíz napig tart, azokban az iskolákban pedig, ahol a katolikus és görög-keleti tanulók létszáma körülbelül egyforma, a katolikus karácsonyra 5 napig a görög-keleti karácsonyra pedig szintén 5 napig tart a szünidő.

KARÁCSONYI VÁSÁR
Mélyen leszállított árak!
Ne mulassza el az alkalmat és vásároljon
HOLIK RUDOLF az „Uj menyasszonyhoz” c.
divatruházában, Noviszád Kr. Aleksandra 12.

— **Beomlott Lyonban egy ötemelet magasságu építőállvány.** Párisból jelentik: A lapok közlése szerint Lyonban tegnap egy ötemelet magasságu építőállvány beomlott. Az állvány maga alá temetett hét munkást, akik közül 3 meghalt. Az összeomlásnak oka az volt, hogy a munkások vigyázatlanságból valamennyien az állvány végén csoportosultak.

— **Államnyelvből vizsgát kell tenni a honpolgárságért folyamodóknak.** Szomborból jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendeletet küldött a szombori főgimnázium igazgatójának, melyben egy vizsgabizottság összeállításáról intézkedik az állampolgárságért folyamodók részére. A bizottság a gimnázium igazgatójából áll s rajta kívül a szerb nyelv és irodalom két tanárából, akik közül egyik a vizsgáztató. A bizottság honoráriumát az igazgató köteles fizetni. A kiadandó bizonyítvány annyit fog tartalmazni, hogy a jelölt jártas az államnyelvből. A bizonyítvány kizárólag az állampolgárság elnyerése céljából vehető igénybe és semmi másra nem használható. Dr. Zrnics Vászsa a gimnázium igazgatója már ki is nevezte a bizottság két tagját Gordics Radenko és Kovacsics Bozsidar tanárok személyében.

Vinkovics fatelep Futaki ut (Korház mellett) raktáron tart tűzfűtő, porosz kőszén, bécsi és felső sziléziai kőszént, retorta faszenet és tetőcserepet. Telefon 22-57.

— **Igen hideg időt jósol a budapesti meteorológiai intézet.** Budapestről jelentik: Az országban a hőmérséklet éjjel mindenütt a mínusz 5 fok alá süllyedt. A legnagyobb volt a minimum Turkevén, mínusz 9 fok. A hőmérséklet nappal alig emelkedett a fagypontra fölé. Az idő általában borult, a Dunántul jelentékeny havazások voltak. Budapesten tegnap délben mínusz 2 fok Celsius volt a hőmérséklet. Időjárás: Száraz és igen hideg idő várható.

— **Táncmulatság.** A bácskogradistei Atlétikai Klub f. évi december hó 26-án, karácsony másnapján futballfelszerelése javára világpóstával, konfetti és serpentin csatával egybekötött táncmulatságot rendez a Tapavica féle vendéglőben. Belépti díj csak 10 dinár lesz. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség.

PAPP sorsjegye aranyat kap

— **A Beltéri Kat. Kör** 1. hó 31-én táncal egybekötött kedélyes Szilveszter estélyt rendez, mely alkalomra a kör tagjait és b. családtagjait meghívja az elnökség.

— **A párisi royalisták lerombolták a francia földművelésügyi miniszter fogadójának berendezését.** Párisból jelentik: A király rikkancsai nevű royalista szervezet mintegy kétszáz, főleg fiatalemberekből álló tömege behatolt a francia földművelésügyi minisztérium épületébe és a miniszter fogadószobájának egész berendezését elpusztította. Mire a rendőrség megérkezett, a romboló tüntetők már elmenekültek.

— **Ausztriában hatalmas mértékben terjed az alkoholfogyasztás.** Bécsből jelentik, hogy 1927-ben az osztrák nép nyolcszázmillió shillinget költött szeszes italokra. Ez az összeg nyolcszor akkora, mint amit Bécs népjóléti intézményekre fordít.

— **A Polgári Magyar Daloskör** Szilveszter estje éjjelig tartó műsorral a legkiválóbb műkedvelők és az énekkar fellépésével. Kezdeté este fél 9 órakor a Szlobodában. Műsor után tánc. Belépti díj személyenként 20— dinár.

— **A temerini iparosdalárda is részt vesz a kulai dalárda zászlószentelési ünnepén.** A temerini iparos dalárda megkapta a Kulai Iparos Dalárda meghívóját az 1929. évi május 19-én tartandó zászlószentelési ünnepélyre. Bár eddig néhány hónapja, hogy ujjal alakult, mégis e hó 16-án tartott választmányi gyűlésén úgy határozott, hogy részt fog venni az ünnepélyen s erről a kulai dalárda vezetését már értesítette.

— **Vizumokat az összes követségeknél gyorsan és olcsón beszerez Vojv. Trg. Agencija Noviszád, Jevrejska 12/1. emelet.**

— **Tűrhetetlenné váltak a temerini villanyvilágítási zavarok.** A temerini villanyvilágítási zavarok olyan méreteket öltöttek, hogy a vendéglősök és a moztulajdonos kedden lépést tettek a községi előjáróságnál a szerződés 9. paragrafusában foglalt büntető szankciók alkalmazása érdekében. Erre a lépésre a vasárnapi üzemzavar kényszerítette a vendéglősöket és a moztulajdonost. Vasárnap délután ugyanis egészen este 8 óráig villany nélkül maradt a község. Néhány percre kigyúltak ugyan a villanylámpák, hogy a község nagy botrányozására megint kialudjanak. Ennek következtében a délutáni mozielőadást nem tudták megtartani, miáltal a moztulajdonos óriási kárt szenvedett. Ugyancsak nagy károsodás érte a vendéglősöket is. A járeki villamos részvénytársaság egyébként sem tartja be a szerződésben vállalt kötelezettségeit. December hóban délután 3 órától reggel 8 óráig tartoznék áramot szolgáltatni s ehelyett a legtöbb esetben délután 5 órától reggel fél 7 óráig adja az áramot. Egyéb mulasztások is szükségessé teszik a büntető szankciók alkalmazását.

— **Baleset fanyesés közben.** Füstös János bacsokogradistei gazdálkodót fanyesgetés közben súlyos baleset érte. Füstös az akácfákat nyesegette le a háza körül. Amint egy magasnövésű akác ágait fűrészelte le, valahogyan megcsuszott és a földre zuhant. Esés közben testén több-kisebb-nagyobb zúzódást szenvedett, azonkívül belső sérülés is érte. Állapota elég súlyos, de biznak felépülésében.

Akadálytalan lélegzést a bőr porusain keresztül csak trikóalsóruha és kötött ruha tesznek lehetővé. Kaphatók nagy választékban Klein Jenő-nél, Noviszád, Vel. Beckerek és Senta

— **Inzultálták az uccán Payer Károly magyar szociálista képviselőt.** Budapestről jelentik: Tegnap a kora esti órákban a szociáldemokrata párt szakszervezetének Kertész uccai helyisége előtt Payer Károly szociáldemokrata képviselőt, Reizinger Ferenc szociáldemokrata képviselő felesége tettleg inzultálta, egy köztük történt régebbi affér következtében.

Hogyan folyt le az erdélyi székely választók „irredenta lázadása“

Kolozsvárról jelentik: A bukaresti ultrasonvén sajtóorgánusok, főleg az ellenzékbe lecsuszott liberális párt lapjai nagy hűhót csapnak még most is a képviselőválasztások során Oltszem községben történt incidensből, amelyet a választás során szabadjára bocsátott „irredenta szenvedélyek“ fellobbanásakénti gyekeznek elkönyvelni, ez zel szemben az egyik erdélyi lap munkatársa a helyszínen szerzett adatok alapján a következőket állapította meg:

Az incidens a bikszádi székelyek szavazása közben történt. A bikszádi székelyek rendkívül önérzetes népe nagyon sokat szenvedett a mindenkor román hatóságoktól. A mult liberális választások során például az történt, hogy a liberális kortések minden bikszádi ember hátára, aki a magyar választási listára szavazott, a választási helyiségben krétával keresztet rajzoltak. Ezek a keresztet bikszádiak azután valóságos vesszőfuttatásba kerültek távozásukkor a két sorban álló katonák között.

Ennek a választásnak az emlékével vultak fel most a bikszádiak a szavazásra. Ehhez járult még, hogy néhányan közülök ittasak is voltak. Amikor az egyik ittas bikszádi székely a szavazó urna elé került, a választási elnök kivezettette az irodába, hogy aludja ki magát. A bikszádi székelyt a választási helyiségből Sztan őrmester tuszkolta ki, aki szintén részeg volt. A két ittas ember odakint ráncigálni kezdte egymást és az emberek látták, hogy az őrmester meglökte a bikszádit, aki leterült a földön. Az emberek a dulakodás láttára zu-

golódni kezdtek, mire az őrmester néhány szor arculverte a választót, majd bezárta a kamrába. A már leszavazott és távozó bikszádiaknak valaki hirül vitte, hogy egyik társukat megverték. Az emberek küldöttséget menesztettek a választási elnökhöz és kérték, hogy engedje szabadon becsukott társukat, amit az elnök el is rendelt.

Az őrmester úgy teljesítette a parancsot, hogy szabadon bocsátotta a székelyt, de ismét arcul csapta, majd megrugta és úgy meglökte, hogy elvágódott a földön. A bikszádiak erre nekiestek az őrmesternek, bicskák is kerültek elő és az őrmester sebesülten lebukott. A feldühödött emberek berohantak a választási helyiségbe, ahonnan pillanatok alatt kifutott mindenki. Jonescu választási jegyző előkapta revolverét, egyesek szerint lött is, mások szerint erre már nem volt ideje, mert a revolver látára őt is megtámadták. Egy katona késszurástól szintén megsebesült. Ezután hamosan minden lecsendesedett. A bikszádiak csendben-rendben elvonultak és a szavazás zavartalanul folyt tovább.

Sztan őrmestert a sepsiszentgyörgyi kórházba vitték, állapota nem súlyos. Megállapították azonban, hogy olyan részeg volt, hogy ki sem lehetett hallgatni. Az orvos megjegyezte szerencséje, hogy ivott, mert elég sok vért vesztett és szívüködése az alkohol tartotta rendben. A katona sérülés szintén nem súlyos, bár egyes bukaresti lapok mir mint halottat parentáltak el.

Négy falut fedeztek fel Oroszországban, melyekről eddig senki sem tudta, hogy léteznek

A falu lakosságának fogalma sem volt, hogy az orosz cárt meggyilkolták

Oroszországban, Szibéria egyik északkeleti tartományában a most folyó kataszteri földmérések alkalmából a hatóságok emberei

négy olyan községre bukkantak, melyekről eddig senkinek sem volt tudomása.

Ezek a falvak ugyanis olyan mérhetetlen távolságban vannak a vasutól, hogy semmiféle hatósági személy nem kereshette fel őket. Erre azonban nem is volt szükség, mert a falu lakói egészen mostanáig igen jól érezték magukat s miután sem térképezve, sem pedig a birodalom helységnevétárában nem szerepeltek, a hatóságok részére egyszerűen nem is léteztek.

A falu lakói semmiféle adót nem fizettek, nem is katonáskodtak, egyszerűen élték a maguk eddigi világukat.

A kataszteri hivatalnokok a falu lakóival való beszélgetés közben rájöttek arra, is, hogy az embereknek halvány sejtelmük sincs az utolsó huszonötéztendő történelméről,

fogalmuk sem volt arról, hogy a cárt és családját a kommunisták meggyilkolták

s hogy Oroszországban ma már teljesen új rezsim van.

Az ítélet napja

Regény a szegedi árvíz borzalmairól
(16) Irta: ABRAI KÁROLY

A hullámok odakivül erősen ostromolták a vasuti töltéseket s már csak keskeny nyuláttakkal tartották fenn a haragos tengert.

Ha az egyszer átszakad, mi fog történni ezzel a szerencsétlen várossal s ennek még szerencsétlenebb lakóival?

Mindenki védekezett. Mindenki ott volt a töltésen, ki csak élt, ki csak mozogni tudott.

Elöl a katonák a legveszedelmesebb pontokon. Maguk kérték, hogy ide állítsák őket. Tűzben, vízben megállják a derék hősök helyüket s ha kell meghalnak.

Pulc altábornagy már több mint nyolc napja, hogy ott van a töltésen, éjjelre sem hagyja el egy pillanatra helyét.

Egy falócat vitetett ki magának a töltésre, az az ő főhadiszállási palotája, nappal pihenő és éjjel nyugvóhelye. Katonaköpenybe burkolózva szendereg néha rövid időközökben.

Szigoruan utasította segédtisztjeit, hogy minden fontosabb ügyben azonnal hozzáforduljanak. Minden jelentősebb esetről őt értesítsék.

A tisztikar segédtisztjei és a munkavezetők kérték, hogy menjen be az indóház valamelyik szobájába. Pihenje ki magát. Magas korbán a test már megkívánja a természetből a maga adóját. Határozottan visszautasította a derék vitéz. Ő most elenség előtt áll. Amely vezér ilyenkor sergét otthagya aludni meg, az megérdemli, hogy lefokozzák és agyonlőjjék.

Es ott maradt sárban, esőben, fagyaló

hidegben. Kész volt inkább meghalni, mint pozícióját egyetlen pillanatra is elhagyni. És ez nem költemény, nem regény, de történelmi igazság, melyről Szeged város jegyzőkönyvei tanuskodhatnak.

Ott virrasztott, ott dolgozott az ősz kormánybiztos is, Lukács János, az egész városi tisztikarral, élén a derék Pálffy polgármesterrel, már hetek óta nem aludva, rendesen nem táplálkozva. A kimerültség látszik mindegyiknek arcán. De lelkük szilárd, mint acél, melyet az izzó tűz annál jobban edz.

Szülőföldjüket védelmezik.

Tudják, hogy itt élniök és halniok kell. Március 11-ike volt.

Korai alkony borult az aggódó városra. A vizek fölött valóságos orkán süvöltött, a hullámok mint faltörő kosok döngették és paskolták a töltéseket.

Minden hullámcsapás zörgetés volt a halál ajtaján, hogy jöjjön ki már egyszer sötét odujából és álljon szolgálatába.

Gazdag aratást biztosítanak neki.

Az egész város ébren virrasztott saját ravatala mellett.

Remélték, hogy meg fognak menekülni, de szomorú előérzetük volt, hogy végzetüket el nem kerülhetik.

Bekövetkezett az est, be az éjjel.

Ki tudott volna e napon aludni, midőn a halálos ítélet végrehajtásától rettegett mindenki?

S mikor mindenki ily lázas, ily izgatott állapotban volt, mily fokozott mérvben lehetett az, kit különben is láz gyötört?

Margit grófnő nyugtalanul vergődött ágyában, koronként föl-fölsikoltva, mint halálra kintott szerencsétlen a bakó csapásai alatt.

Teste, lelke kintpadra volt feszítve.

Még mindig nem érkezett semmi hír hazulról.

— Atyám! drága, kedves jó atyám! Ta-

lán megbocsátottal volna, ha mindent töredelmesen bevallok! Hiszen te annyira szeretted engemet!

Most már késő! Soha nem fog nekem megbocsátani. Soha nem fogja ezt a kisártatlant szeretni.

Pedig hát ő nem oka semminek. Én hibáztam, egyedül én vétkeztem ellene. De nem vagyok bűnös!

A mennyei Atya megbocsát. Érzem. Hittem, lelkem mondja. Földi, drága jó atyám soha nem fogja velem kegyelmét éreztetni.

— Milyen végtelen soká tart ez az éjszaka! Hány óra lehet? — tudakolta komornájától.

— Még csak kilenc mult, grófnő.

— Reggelig egy egész kinos örökkévalóság az idő. Oly lassan halad. Hol a születésné? Szeretnék vele beszélni!

— Eppen most hívták el egy szenvedőhöz.

— Igaz, neki, ha szükség van rá, menni kell.

— Azt mondta, hogy ha hazajön, jelentkezni fog.

— Nem tudom, ha vajjon beszélhetek-e vele többé?

— Ne kintozza magát, grófnő, rémképpel.

— Meglásd, Agatha, hogy én már nem érem meg.

— Méltóságodnak kétszeres oka van, hogy éljen.

— Nagyon is szeretnék élni az én drága angyalomért. De hát érzem, hogy a jó Isten magához vesz engemet.

— A jó Isten megsegíti azokat, akik hisznek és biznak benne.

A grófnő mély áhitattal tette össze hófehér kezeit.

— Én mindig hittem és mindig biztam az én jó Istenemben.

Folytatása következik.

Vasárnap NAK—Juda Makkabi serlegmérkőzés

Vasárnap kezdődnek a karácsonyi serlegmérkőzések, hogy az év utolsó hónapjában is kielégülést nyerjenek a noviszádi futballkedvelők. A legutóbbi hetek tapasztalatai azt mutatják, hogy a noviszádi csapatok egymás ellen vívott küzdelmei, sajnos, nem nyújtanak különösebb sporttelvezet. A noviszádi csapatok futballtudása határozott visszaesést mutat és a csekély játkivót mutató csapatok egymással vívott küzdelmei nem érik el azt a mértéket, amely a futballjátékot a közönség számára élvezetessé teszi. Ehhez járul még, hogy kissé túlságosan sok a botrány a noviszádi csapatok testvérharcában, ami viszonyt végeredményében arra vezet, hogy a közönség elfordul a futballmérkőzésektől.

Még szerencse, hogy nem minden noviszádi találkozó végződik botrányral s az előjelekből ítélve, a NAK—Juda Makkabi mérkőzés is a sportszerűség keretein belül

fog lebonyolódni. A két kékfehér csapat vasárnapi küzdelmének különös érdekességét kölcsönöz az a körülmény, hogy a két együttes legutolsó bajnoki találkozóján a Makkabi meglepetésszerűen 4:1 arányú győzelmet aratott a NAK-on. Azóta a NAK sokat javult, a Makkabi viszont megerősödött és a vasárnapi mérkőzés dönti el, hogy a Makkabi legutóbbi győzelme állandó feljavulásnak volt-e az eredménye.

A vasárnapi serlegmérkőzés a NAK szempontjából azért is nagyjelentőségű, mert ez lesz az első küzdelme a vándorszerlegért, amelynek, mint ismeretes, a NAK az idej védője. Szükséges tehát, hogy már az első találkozón minden tudását belevigye a küzdelembe, mert a pontrendszer alapján lejátszásra kerülő serlegküzdelmek sorát igen könnyen a gólarány döntheti el. A mérkőzés délután 2 órakor a NAK-pályán kerül eldöntésre.

Ferencváros—Budai 33. FC. 4:0 (2:0). A mintegy kétezer főnyi néző előtt lejátszott mérkőzés nem tartozott az ugynevezett nagy küzdelmek közé, mert a Ferencváros nem vette komolyan ellenfelét.

A NAK futballszakosztálya pénteken este 8 órakor a Maros féle helyiségben ülést tart, melyre a tárgy fontosságára való tekintettel különösen az első csapat játékosainak feltétlenül megjelenését elvárom. A távollara-

dás feltétlenül igazolandó. — Szakosztályi elnök.

A NAK karácsonyestje. Teaestély keretében rendezi a NAK vasárnap, e hó 23. éj estje fél 9 órai kezdettel hagyományos karácsonyestjét, melynek folyamán ünnepélyes formák között kiosztásra kerülnek az ajándékok. Ugyancsak ez alkalommal kerülnek kiosztásra a B. csapat 1927-28. bajnoki érmei is. Az estély rendezősége ezúton tisztelettel meghívja az egyesület tagjait és pártfogóit.

Rádió-műsor

Csütörtök, december 20.

Zágreb. 17.30: Népszerű hangverseny. 19.35: Szimfónikus hangverseny.

Budapest. 9.15: Délelőtti hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A délelőtti hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés, hírek. 12.20: Temesváry—Kerpely—Polgár trió hangversenye. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás jelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádió előadássorozata. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 17.10: Rádió szabad egyetem. 18.30: Rádióamatőr-pósta. 19.25: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thomson). 20: Hangverseny. közreműködnek: Radnay Erzs. és Engel Iván zongoraművész. 21.05: Pontos időjelzés, hírek. 21.20: Vencell Béla a m. kir. Operaház művészeinek oratórium estje. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 22: Időjárásjelentés, Utána az Ostende kávéház szalonzenekarának hangversenye.

Bécs. 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 19.30: R. Strausz Die aegyptische Helene című operájának közvetítése. Utána esti hangverseny.

Berlin. 16.30: Kamara zene. 17.30: Délutáni hangverseny. 20.30: Esti hangverseny.

Prága. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.30: Szimfónikus zene.

Róma. 13: Rádió trió. 17.30: Szórakoztató hangverseny. 20.45: Ficher „Il Cavaliere Della Lune c. operettjének előadása.

— A budapesti sajtó a konkurencia munkájának tulajdonítja a budapesti studio irredenta propagandája ellen felhozott vádak. Budapestről jelentik: A Nyolcórás Újság mai vezércikke a prágai pósta és táviráda igazgatóság rendeletével foglalkozik. Ebben a rendeletben valamennyi póstahivatalt utasítják, hogy kísérik figyelemmel a budapesti magyar rádióadó által folytatott magyar propagandát és észrevételeiket jelentsek be. Ismeretes — írja a lap —, hogy a csehszlovák és román kormány azzal a váddal lépett fel a nemzetközi rádióunió kongresszusán, hogy a magyar rádióadó irredenta propagandát folytat. de semmiféle bizonyítékkal nem szolgálhattak, mire természetesen letorkolták őket. Az egész ügynek tulajdonképpen mozgatója a konkurencia. A csehszlovákoknak nem tetszik, hogy a magyar rádióállomás sokkal jobb és változatosabb műsort ad mint a prágai és ezért nemcsak a szlovénok magyarok, hanem a csehek és szlovákok is szívesebben hallgatják ezt az állomást, mint a magukét.

— Influenza, torokgyulladás, tüdőcsúchurud, az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes »Ferenc József« keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkeletesen a főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz orbáncnál és más lázzal járó ragályos betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

1928 December 19

A dinár árfolyama

Budapest 10.—10.06, Bécs 12.415-12475
Prágában 58.825-59.325, Berlinben 7.305-7.325
London 276, Trieszt 33.66

Zürich

Páris 20.29 London 2517.75 Newyork 518.65, Brüsszel 72.18, Milánó 27.17, Madrid 84.40 Amszterdam 208.45, Berlin 123.64 Bécs 73.06, Stockholm 138.85 Oszlo 138.475 Kopenhága 138.55, Budapest 90.45, Szófia 3.75 Prága 15.38 Varsó 58.20, Beograd 9.12, Athén 6.71, Sztambul 2.56, Bukarest 3.125, Helsingfors 13.08

Oslkagol terménytőzsde

Buza szilárd. December: 115¹/₄-115³/₈, Március: 119¹/₄-119—, Május: 121⁵/₈-121³/₄ Tengeri tartott. Decemb.: 83⁷/₈ Márc.: 87⁷/₈ Május: 90³/₄ Zab tartott. December: 47⁷/₈ Március: 47³/₄, Május: 48¹/₄. Rozs szilárd December: 101³/₄, Március: 104⁵/₈, 107⁵/₈.

Budapesti határidős terményzárlatok. Irányzat: lanya. Forgalom: csendes. Magyar buza márciusra 25.34—25.36, májusra 26.20—26.22. Magyar rozs márciusra 24.36—24.38, májusra 24.96—24.98. Tengeri májusra 28.46—28.48, júliusra 28.36—28.48.

Keresünk

német gyorsírónőt

szerb-magyar nyelvismerettel, aki írógépeket perfektil tud. Bemutatkozás személyesen az okmányokkal együtt. Braća Miroslavjevic, Novisad, Pašićeva ulica

Soffőr szakiskola J. Pešenjanski, Novisad

Engedélyezve a bel- és keresk. miniszt által. Modernül berendezve hivatásos soffőrök és urvezetők, autó, nyersolaj és szivógázmotor tulajdonosok részére. Modern autó- és motorjavító műhely. A teoretikus oktatást okl. gépészmérnök vezeti. Bővebbet J. Pešenjanski, soffőriskola, Novisad Madjarska u. 53. Sürgőnycim: Soffőriskola. Önálló autómehánikus kerestetik

Új söröző és étterem Petrovaradinban!

Van szerencsém Petrovaradin és Novisad t. közönségét értesíteni, hogy Petrovaradinban a Dr. Paulović ur féle házban (Bana Jelačića u. 28. a győgszertárral szemben)

„ASTORIA” éttermet és sörözőt nyitottam. Ez alkalommal kérem volt „Siražilovo” kert t. vendégeimet, hogy az újonnan megnyitott és teljesen átalakított étteremben is látogathat szíveskedjenek. Kitűnő konyháról, italokról és gyors kiszolgálásról gondoskodtam. Minden pénteken este 6 órától hal, malacpecsenye, csevapcsicsi és razanycsi kapható. Weifert féle világos és karácsonyi barna ala Salvator sör. Elsőrendű zene. Tisztelettel **Milošević Joco**, „Astoria” étterem és söröző vendégülöse Petrovaradin.

Euphosil Paraffin Terápia

Dr. UZELAC szanatórium épületében, Novisad dunapart

Külföldön és belföldön elismert német módszer szerinti Euphosil Paraffin Terápia felülmúlhatatlan eredményt mutat fel reuma, köszvény, ischias, lumbago, fagyás és neuralgiás fájdalmak esetében. Legbiztosabb sikerrel alkalmazható az euphosil paraffinos pakolás fogyasztás esetében, ugy az egész testre, mint annak egyes részre.

Biztos eredmény. Ugy a szívre, mint a szervezet egyéb részre teljesen ártalmatlan. Szóbeli felvilágosítással, prospektussal szívesen szolgál az intézet.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR.

A bécsi erdő meséi

(Geschichten aus dem Wiener Wald)

Egy katonatiszt szerelmi regénye 8 felvonásban

APOLLO

dec.

20-án

APRÓ HIRDETÉSEK,

ugy hétköznap, mint vasárnap.
Egy sor 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

Eladó

UJ HÁZ vendéglő helyiséggel és engedéllyel eladó. Szvetozár Bekvalac, Temerini u. 6.
4318-3

Kereslet

KIFUTÓFIU csakis szorgalmas és tisztességes házból való azonnalra felvétetik. Cim: Schmolka hirdetőirodában, Jevrejska 7.
4326-2

EGY SZOBÁS LAKÁS tiszta, száraz, lehetőleg az első negyedben keresztes. Cimeket az ár megjelölésével a kiadóba kérek.
4314-3

Vállalok óráknyelvést

elhanyagolt könyvek rendbehozását
könyvtelentantást
könyvszakértői megbízásokat.
„Könyvszakértő” Novisad, Postafiók 75

URISZOBA jó állapotban megvételre keresztes. Ajánlatok Novisad, Postafiók 199. 4327-3

Kiadó

LAKÁS, mely áll 3 nagy szép és száraz uccai szoba, előszoba, konyha és speizből, összes mellék-helyiségekkel, uri család részére, február hó 1-re kiadó. Csak olyanok pályázzanak, akik állandóan lakni ohajtanak. Megtekinthető minden délután 3-4 óráig Karadžičeva (volt Vörösmarthy) ul. 19 szám.
4302-2

KIADÓ kétszoba konyha speiz kamra és egy szoba konyha. Lövész u. 19 szám.
4312-3

Egy jó házból való

Kifutófiu

felvétetik
Kohn Ignác és Fia
cégnél, Novisad
Futoski put 29.

Uj modern zongorák

Dinár 15.500
Planinók 13.500
részletfizetés mellett

Raab Károly

és fia cégnél Sombor
Állandó nagy raktár elsőrendű világmárkájú zongorákból, mint:
Steinway Sons, Bösendorfer, Förster, Gors Stallmann, Lauberger, Stigl Erste Produktiv, Stelchammer stb.

SZÖNYEGEK

perzsa, plüsek stb.

BŐR KLUBGARNITURÁK SZALONGARNITURÁK

Modern fűles fotellók

FÜGGÖNYÖK

otomántakarók

BUTOR

Komplett
HÁLÓK
EBÉDLŐK
URISZOBA
KONYHÁK
VAS és RÉZ
BUTOR

Versenyen
külső árak

Karácsonyi ajándéknak alkalmas

BABAKOCSIK

gummikerékkel,
összecsukható

HOLLÁNDEREK

BICIKLI
gummikerékkel
Din. 179.—

Tekintse meg újonnan épült modern áruházunkat, vételkötelezettség nélkül
KRAUSZ EDE, NOVISAD
Kralja Aleksandra ulica 24
Telefon 20-24

LINOLEUM

OLASZ
NÉMET és
ANGOL
gyártmány a legnagyobb választék

Az ország egyedüli és legnagyobb speciális áruháza

A karácsonyi idény

alkalmából a n. é. közönség szives figyelmét felhívom a leghasznosabb ajándék és emléktárgyakra

A legjobb nevű szerzők magyar, német és horvát nyelvű imakönyvei, szépirodalmi művei, ifjúsági iratai, képes könyvei, szakácskönyvei dus választékban raktárról kaphatók

Izléses kiállítású képes levelezőlap albumok, naplók, emlékkönyvek, levélpapírok, írókészletek, tinta-tartók, valamint teljes garniturák, töltőtollak, rajzeszközök, rózsafüzérek, szentképek és egyéb kegyeszeretek jutányos áron szerezhetőek be

ÁBRAHÁM JÁNOS könyv, papír, író- és rajzszerek kereskedése NOVISAD, Kr. Petra ul. 30

Hölgyek! Urak!

Karácsonyra

Fluk! Lányok!

RÁDIÓT

rádióalkatrészeket kizárólag
„AUDION” Dipl. Ing. KUN MIKLÓS, Novisad
Kralja Petra u. 30. (Kath. hitközségi épület I. emelet)

vásároljon

mert elsőrendű minőségűt és olcsón csak ott vásárolhat.

Nézzé meg! Vételkényszer nincs. Hallgassa meg!

Praktikus, szép, olcsó
karácsonyi ajándékot

csak nálunk kaphat

legnagyobb választék különféle modern női erszények, utineccesairek, manikűrkészletek, férfierszények, irattáskák, íróasztalimappák, dohányzó-készletek, szivar és cigarettatárcák stb. olcsó és luxus kivitelben.

F. DIETRICH NOVISAD, Kralja Petra 30

Nagy választék saját készítésű vulkanfibrekofferekben, nvergekben lószerszámokban.

Két elegánsan

Butorozott szoba

külön bejáratú és fűdősobával azonnal kiadó. Bővebbet: Vojvodjanska ul. 15 földszint.

Olvassa el! Végeladás!

Karácsonyi és újévi ajándékok bevásárlása alkalmával mindenki használja ki a mindennemű kézműárúk végeladási árait

DUŠAN S. MONAŠEVIĆ Novisad, Kr. Petra u. 25

Préselt széna,

rózsa és fehér burgonya, vörös és fokhagyma, mütrágya stb.

vagon és kisebb tetelekben kaphatók
Gausz János, Novisad
Futoski put 66. Telefon 25-34

Zongora, citera, orgona

javitás és precíz hangolás
Zseljeznicska ulica 39 alatt

SCHADE hangszerkereskedőnél eszközölhető

Legrégibb

fűző, keztyű, harisnya és bőrkeztyű különlegességek szaküzlete

FISCHER J. és FIA

NOVISAD, KRALJA PETRA 23. — Telefon 23-64.

Két
porceláncsomagoló
aki csomagolásban jár-tas és egy
Kifutófiu
azonnalra felvétetik
„Sanitaria” Žitni trg 15.

Zongorák, pianinók

világmárkák, legmodernebb, a legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett, a legnagyobb választékban KAIN LAJOS-nál Subotica. Felvilágosítással szolgál Noviszádon Mária Fühl Dudarska 24

Kitünő szerémi és dalmát

Borok

szerémi fehér lit. 7-9 din. Siller 10-12, vörös véreorsói dalmát 15- Prosek 40-., Karlocai ürmös 18- dinárért kaphatók

Malcsics István

Željeznicka u. 44.

Slaveks - Furniok

legjutányosabban beszerezhető

SLAVEKS D. D. LUDWIG HUBERT I SIN
za šumsku industriju NOVISAD, Cara Dušana
ZAGREB-BROD n/s ul. 33. Poštanski pretinac 25

Hirdetmény

Noviszád város tanácsa nyilvános, szóbeli árlejtést hirdet a szükséges irodai felszerelés beszerzésére. Az árlejtést 1928. december 21-én tartják meg. Közelebbi feltételek a városi gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt megtudhatók. (24. sz. szoba)

Noviszád város tanácsa, 1928. dec. 18.

Borota s. k.
polgarmester
48416. sz.

NAGYFEJEÓ kézimunka
:: üzlete ::
NOVISAD, JEVREJSKA ULICA 9.

Előnyomda. Kézi- és géphímző-terem. Gombát-huzás. — Nagy választék a legújabb függöny, Storr, mütjő, futó, ágyterítő és ágygarniturák, le-hérnemű és a legdivatosabb ruhaneműk előnyom-tatása és himzése, kézi és gépzásur, túllhímzés, endlízés, diszpárna montirozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás). Sportzászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy vá-laszték kézi és gépi csipkékben és kézimunka kellekben.
Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!